

چرتکه

رونق گلخانه‌ها یک راهکار برای مقابله با کم آبی

بخش اقتصاد– ارتقای کشت گلخانه‌ای با عنایت به محدودیت منابع آبی و تغییرات اقلیمی، ضرورتی است که نباید از آن غفلت کرد.

کشاورزی یکی از فعالیت‌های دیرین انسان در تولید و تامین مواد غذایی به شمار می‌رود و امروزه نیز با گذشت صدها هزار سال از تاریخ حیات و زندگی انسان، همچنان این مولفه نقش مهم و تعیین کننده‌ای در حصول توسعه پایدار و شکوفایی اقتصادی کشورها ایفاء می‌کند.

به واقع، با مطالعه سیر تاریخ پیشرفت کشورها این واقعیت منسجل می‌شود که اکثر جوامع در پیمایش مسیر پیشرفت در این حوزه موفق عمل کرده اند و این ضرورتی است که کشور ایران نیز از آن مستثنی نبوده و نیست.

در این میان، با توجه به رشد فزاینده جمعیت و محدودیت موجود در کشت محصولات زراعی، در دستور کار قرار گرفتن کشاورزی نوین و علمی و فاصله گرفتن از زراعت سنتی، ضرورتی است که غفلت از آن فعالیت در این عرصه را با مخاطرات و چالش‌های بسیاری همراه خواهد ساخت.

بنابر گزارش‌های موجود، بیشترین حوزه مصرف آب به عرصه کشاورزی معطوف می‌شود و با توجه به ضرورت و الزامی که در صرفه جویی مصرف آب خانگی و مدیریت بهینه آن احساس می‌شود، نمی‌توان این واقعیت را از نظر دور داشت که در صورت نبود اتخاذ تدابیر لازم در مدیریت آب در بخش زراعی و باغداری، امکان عبور از بحران آبی که بارها و بارها از سوی مسئولان ذی ربط به آن تاکید شده، مُبَسَّر نخواهد شد.

این الزام و ضرورت در نواحی که در قالب محدوده‌هایی که از حیث آب و هوایی، در دایره مناطق گرم قابل تعریف هستند همچون استان قم و عرصه‌های جغرافیایی جنوبی کشور، بیش از پیش احساس می‌شود.

چندی پیش، علی لاریجانی، رئیس مجلس شورای اسلامی، در دیدار با اعضای هیات مدیره صندوق حمایت از توسعه بخش کشاورزی قم، در این خصوص بیان کرد: در بخش زراعت قم، کم آبی جدی است و می‌تلمد شیوه کشت و زرع در این حوزه جغرافیایی تغییر کند در غیر این‌صورت شاهد عمیق‌تر شدن مشکل آب خواهیم بود، البته این خطر در کل کشور قابل احساس است.

وی می‌افزاید: باید تلاش شود ساز و کار آب بُری در کشاورزی تغییر پیدا کند و انتظار می‌رود جهاد کشاورزی با در دستور کار قرار دادن این مهم، تدابیر لازم را اتخاذ کند.

لاریجانی معتقد است؛ در صورتیکه سیاست وام دهی به سمت اصلاح الگوی کشت حرکت کند شاهد کاهش مصرف آب خواهیم بود و انتظار می‌رود با مدل تغییر کشت همگام شویم که این امری ضروری و اجتناب ناپذیر است.

رئیس مجلس شورای اسلامی، ترویج و توسعه کشت گلخانه‌ی را راهکاری موثر برای کاهش مصرف و ضرب آب بری فعالیت‌های زراعی بیان و توصیه می‌کند این شیوه و قاعده باید در کل کشور تقویت شود.

رحمت الله برپیچهر، معاون فنی و اجرایی شرکت شهرک‌های کشاورزی وزارت جهاد کشاورزی نیز چندی پیش در خصوص اهمیت توسعه کشت گلخانه‌ای بیان کرد: با عنایت به خشکسالی و مشکلات مرتبط با کمبود منابع آبی، برای تامین امنیت غذایی جمعیت کشور چاره‌ای جز تولید به روش گلخانه‌ای وجود ندارد. فارغ از مباحث و مزایای فوق، یکی دیگر از محاسن این نوع خاص از کشاورزی به کشت خارج از فصل محصولات مورد نیاز معطوف می‌شود، زیرا شرایط لازم برای زراعت مناسب، همچون نور، دما و… در دست زارع است که مجموعه این ویژگی‌ها، تقویت و گسترش دامنه فعالیت در این عرصه را بیش از پیش ضروری و الزام آور می‌کند.

توسعه کشت گلخانه‌ای چگونه محقق می‌شود؟

بازتاب و تاثیرات موثر تقویت و توسعه کشت گلخانه‌ای، تنها در مدیریت بهینه مصرف آب خلاصه نمی‌شود بلکه توجه به این ممر در افزایش میزان تولید و ارتقای سطح درآمد و اشتغالزایی بیشتر نیز ثمربخش خواهد بود.

به واقع، تمامی مولفه‌های فوق به تنهایی قادر به ایجاد تحولاتی عمیق و گسترده در زراعت و کشاورزی و به تبع آن اقتصاد کشور خواهد بود و کم توجهی به این امر می‌تواند هزینه تولید را بیش از پیش افزایش دهد که این موضوع برخلاف اهداف و مبانی سیاست‌های اقتصاد مقاومتی به نظر می‌رسد.

در صورت کاهش هزینه تولید و افزایش هر چه بیشتر میزان تولید از حیث کمی، فعالیت زراعی مقرون به صرفه‌تر خواهد بود و در چنین شرایطی، علاوه بر تسهیل شرایط برای تامین مایحتاج عمومی مردم، در زمینه صادرات محصولات زراعی نیز به توفیقات هر چه بیشتری نائل خواهیم شد.

حصول این امر و دستیابی به توفیقات مذکور، مستلزم تامین پیش نیازهای خاص به خود است و با شعار، مقاله نویسی و توصیه صرف نمی‌توان به این مهم نائل شد.

آموزش و آگاهی بخشی به کشاورزانی که فعالیت زراعی را بصورت سنتی دنبال می‌کنند، گامی تعیین کننده در دستیابی و حرکت در مسیر کشاورزی علمی و نوین به شمار می‌رود. به

موازات این امر، تعیین و تامین بوده‌ج و اعتبارات برای تشویق و ترغیب کشاورزان به فعالیت و تلاش در قالب کشت گلخانه‌ای، ضرورت دیگری است که نباید از آن غفلت شود، زیرا راه اندازی کشاورزی گلخانه‌ای مستلزم تامین هزینه‌های خاص به خود است که در صورت عدم تامین آن، امکان تحقق این امر از سوی زارعان و باغدارانی که در طول سالیان اخیر، در مقاطع مختلف با خسرات و ضرر مواجه شده اند، دشوار و ناممکن خواهد بود.

استفاده از فناوری‌های نوین کشورهای موفق در کشت گلخانه‌ای و توجه به بازارهای هدف برای صادرات محصولات تولیدی از دیگر نکات مورد توجه در توسعه این نوع خاص از کشت و زرع محسوب می‌شود.

امید آن می‌رود با ارائه تسهیلات مناسب و کم سود به کشاورزان شاهد تحولی عظیم در زراعت باشیم که قطعاً با حصول این امر قادر به مدیریت هر چه صحیح‌تر منابع آبی کشور به عنوان عمده‌ترین و اصلی‌ترین چالش پیش روی کشور در سال‌های آینده خواهیم بود.

{اقتصاد}

جنس ایرانی بخریم یا خارجی ارزان و بی کیفیت

بخش اقتصاد– سنت خرید لباس نو برای سال جدید از دیرباز بازارهای پوشاک را با شلوغی مواجه می کرد، هر چند در برخی سال ها تغییرات قدرت خرید بر پیشی و کمی این رونق تاثیرگذار بود.

به گزارش خبرآنلاین، آخرین روزهای سال در حالی سپری می شود که برخی فروشندگان از نبود رونق در این بازار گله دارند.

بسیاری معتقدند مشکلات در بازار پوشاک جدی است. از یک سو واردات غیر قانونی پوشاک تولید کنندگان را تهدید می کند و از سوی دیگر دست فروش های حاشیه خیابان ها و پیاده روها مانع از آن شده است که واحدهای صنفی رونق لازم را به خود ببینند.در کنار این اتفاق ها نوع جنس هم موضوعی است که این روزها مانور زیادی از سوی دولت بر روی آن صورت گرفته؛اینکه پوشاکی که خریداری می شود،ایرانی است یا خارجی؟

در سالهای گذشته بازار پوشاک ایران به تدریج در اختیار پوشاک ترک،چین و پاکستان قرار گرفته است. البته سهم پوشاک چین بیش از همه اجناس است. این اتفاق تلخ تولیدکننده های پوشاک داخلی را با مشکل مواجه کرده است.به طوری که حتی طراحان داخلی هم نتوانسته اند ذائقه مصرف کننده ایرانی را تغییر دهند و کماکان اصل «قیمت کمتر» بر کیفیت و زیبایی غلبه کرده است.واقعیت این است که پوشاک قاچاق و غیر قاچاق به راحتی در فروشگاههای عرضه پوشاک به فروش می رسد و در این میان به دلیل ارزانی قیمت،مصرف کننده ترجیح می دهد که کالای بی کیفیت چینی تنها به دلیل ارزان تر بودن،بخرد.

نتیجه چنین اتفاقی در سالهای گذشته به تعطیلی واحدهای تولید پوشاک داخلی و بیکار شدن گروه کثیری از خیاطان،طراحان و کارگران این بخش منجر شده است.اینکه پوشاک ترکیه ای در بازارهای ایران جولان می دهد،پدیده تلخی است،خصوصا وقتی که چینی ها و ترکیه ای ها برای بازار ایران مانتو طراحی می کنند ۱ هرچند این روزها مسئولان وزارت صنعت،معدن و تجارت با همکاری اصناف درحال رصد کردن بازار نوروژی پوشاک و تشویق مردم به خرید کالای ایرانی هستند،اما این موضوع حتما طرحی بلند مدت است و به این زودی ها ذائقه مصرف کننده ایرانی را نمی توان تغییر داد.

لباس نو هنوز یکی از اقلامی است که در سبد خرید بسیاری از ایرانی ها جا دارد.بررسی ها نشان می دهد به طور متوسط یک خانواده ایرانی در سال ۱۳۹۵ یک میلیون و ۶۹۱ هزار تومان صرف خرید لباس در کل سال کرده است، اما هزینه خرید لباس در آستانه سال نو چقدر است؟

برند بخرید،بیشتر پول بدهید

پیراهن مردانه قیمت مشخصی ندارد. این روزها کنار خیابان پیراهن های

جعبه ای بیست تا چهل هزار تومان را به وفور می بینید که اغلب آنها هم اجناس قاچاق هستند.اما اگر قصد خرید پیراهن برند را کردید باید بپذیرید که حتی دویست هزار تومان پرداخت کنید.حتما هم برندها ایرانی نیستند. قیمت های متعارف برای پیراهن مردانه بالاست، چرا که در بازار تهران، پیراهن های خاص با برندهای خاص حتی بیش از یک میلیون تومان هم قیمت دارد.

به شکل معمول اما اگر کسی قصد خرید پیراهن مناسب داشته باشد لازم است هزینه ای صد هزار تومانی را برای این کار در نظر بگیرد. در این بین

شلواریهای مردانه نیز مانند پیراهن مردانه ، بسته به جنس و نوع پارچه از ۵۰ هزار تومان تا یک میلیون تومان قیمت می خورد اما یک شلوار مناسب و معمولی حداقل صد هزار تومانی قیمت دارد .هر چند در شرایط معمول،جوان ترها جین انتخاب می‌کنند و میانه‌ها کتان و سن و سال دارترها پارچه ای اما در نوروژ لباس رسمی منتخب بسیاری از افراد است.

به این ترتیب یک پیراهن و یک شلوار مردانه حداقل دویست هزار تومان و حداکثری غیر قابل برآورد ، هزینه در بر دارد. این تمام ماجرا نیست. اگر پای کفش و کمربند هم وارد میدان شود آن وقت است که باید ۱۵۰ هزار تومانی به این هزینه اضافه کرد.

برای خرید لباس زنانه چقدر باید هزینه کرد؟

اینجا باید هزینه بیشتری در نظر گرفت.غالباً مانتو و شلوار ، تی شرت زنانه

کیان امروز

یا شومیز، کفش و کیف و شال یا روسری اقلامی هستند که توسط زنان برای نو شدن لباس عید خریداری می شود.باز هم دراین بازار پوشاک خارجی حرف اول را می زند.

این روزها حتی کنار خیابان رگال های بزرگی برای عرضه مانتو پیدا می شود. مانتوهایی که از سوی دستروشان خیابانی عرضه می‌شود بین ۳۰ تا ۵۰ هزار تومان قیمت دارد، اما متعارف قیمت یک مانتو را باید ۱۵۰ هزار تومان در نظر گرفت. خوشبختانه سهم مانتوی خارجی در این بازار به مراتب کمتر از سایر بازارهاست اما در سایر پوشاک زنانه اغلب اجناس خارجی است.

از سوی دیگر شلوار زنانه نیز بین ۵۰ تا ۱۵۰ هزار تومان قیمت می‌خورد. هزینه کیف و کفش حداقل باید بین دویست تا سیصد هزار تومان لحاظ شود. شال روسری نیز بین ۱۵ تا ۱۵۰ هزار تومان هزینه روی دست خریدار می گذارد در عین حال که شومیز یا تی شرت زنانه نیز بهایی بین ۵۰ تا ۱۵۰ هزار تومان در عادی ترین شکل دارد. به این ترتیب خرید لباس های زنانه حداقل ۳۶۵ هزار تومان تا ۹۰۰ هزار تومان در حالت عادی و هزینه ای به مراتب بیشتر در وضعیت خرید از برندها به همراه خواهد داشت.

پاشنه آشیل

اینجا پاشنه آشیل هزینه خانوار ایرانی برای خرید لباس عید است. اگر پدرها و مادرها از خرید برخی اقلام مورد نیاز خود با هدف کم کردن هزینه ها چشم ببوشند اما نمی توانند در این حوزه کاری کنند. اتفاقاً تیغ فروشندگان نیز در این بازار بیش از دیگر حوزه ها برندگی دارد. در بسیاری موارد یک شلوار بچه گانه قیمتی بیش از یک شلوار مردانه یا زنانه در بازار یاران دارد. بلوزها و شومیزها و پیراهن های بچه گانه نیز به

همین ترتیب لباس ها و کفش های بچه گانه از دیرباز قیمتی بالاتر از لباس بزرگسال را داراست و این نسبت همچنان حفظ شده است. به این ترتیب به نظر می رسد والدینی که قصد خرید دو دست لباس برای هر فرزند خود دارند باید حداقل برای هر دست لباس صد هزار تومانی در نظر بگیرند. نکته اینجاست که کار بچه ها در شب عید با یک دست لباس راه نمی افتد و در نتیجه خرید لباس دو فرزند در عادی ترین شکل ، با کیفیت متعارف کالا هزینه ای در حدود ۴۰۰ هزار تومان را داراست . به این ترتیب نو شدن سر تا پای یک خانواده چهار نفره یک میلیون و صد هزار تومان در عادی ترین شکل برآورد می شود،حال آنکه اگر تولید داخلی بها داده شود و سهم کالای قاچاق کم شود،هم چرخ اقتصادی کشور راحت تر می چرخد و هم هزینه تولید کم می شود.نتیجه این اتفاق اشتغال بیشتر و البته کاهش هزینه های خانوار برای مراسمی چون نوروژ است.

رونق صادرات غیرنفتی، ضرورت امروز اقتصاد کشور

به واقع، یکی از عناصر اصلی موفقیت کشور چین در تسخیر بازار کشورهای خارجی، از جمله ایران، به حصول موفقیت در همین امر باز می گردد. طبیعتاً دستیابی به چنین موفقیتی، مستلزم تامین پیش نیازهای سخت افزاری خاص به خود است، امری که به توسعه تکنولوژی و بروز رسانی دستگاه‌ها و تجهیزات تولیدی باز می گردد و در چنین شرایط با اتکای به ظرفیت های بالقوه داخلی قادر خواهیم بود، همچون بسیاری از کشورها و تولیدکنندگان موفق دنیا با کاهش حداکثری هزینه تمام شده، بازار بسیاری از کشورهای خارجی را تسخیر کنیم.

محمود بازاری، مدیرکل دفتر توسعه صادرات کالای سازمان توسعه تجارت نیز در گفت و گو با خبرنگار اقتصاد و انرژی اظهار کرد: در بخش تامین اعتبارات تسهیلات بانکی یکی از مشکلات اساسی بحث هزینه تمام شده کالای صادر شده است و صادر کننده ما نی تواند در بازار جهانی با قیمت تمام شده بالا رقابت کند.

وی افزود: در بخش های خدمات رسانی و پشتیبانی برای مثال در بندار و گمرکات، مشکلاتی داشته ایم که در شورای عالی صادرات آن ها را مطرح کرده ایم.

ضرورت توسعه زیرساخت حمل و نقل در کشور

توسعه زیرساخت های حمل و نقل، بخصوص حمل و نقل ریلی، یکی از مولفه‌های تعیین کننده در ارتقای سطح صادرات غیرنفتی محسوب می شود. امری که متاسفانه در کشور ایران به نحو شایسته و مطلوبی پیش نرفته و در صورت حصول این این امر، قادر خواهیم بود به توفیقات بسیار شایسته‌ای در این عرصه نائل شویم. با مطالعه سیر توسعه اقتصادی کشورهای پیشرفته، این واقعیت مبرهن می شود که حمل و نقل ریلی در مقایسه با حمل و نقل جاده ای به مراتب مقرون به صرفه تر و رقابتی تر است و در خلأ و فقدان این ضرورت، دستیابی به موفقیت در عرصه صادرات، بسیار سخت و دشوار و نزدیک به ناممکن است. امروز شاهد هستیم به دلیل ضعف در این عرصه، بسیاری از محصولات زراعی و کشاورزی نیز هز می روند و در صورت توسعه حمل و نقل، قادر خواهیم بود با انتقال و صادرات به موقع محصولات کشاورزی و راه اندازی صنایع تکمیلی به سود قابل توجهی از این محل نائل شویم.

فاطمه مقیمی عضو اتاق بازرگانی تهران در ارتباط با نقش حمل و نقل در توسعه تجارت اظهار کرد : حمل و نقل، حلقهٔ تامین تجارت بین الملل است و رساندن کالا و محصولات به بازارهای هدف وابسته به شرایط آن است.

وی تصریح کرد: قوانین و مقررات مرتبط به حمل و نقل و گمرک در جهت تسهیل انجام امور تجاری نیازمند تغییرات اساسی است.

عضو اتاق بازرگانی تهران در ادامه تاکید کرد: شرایط باری توسعه ناوگان حمل و نقل و به روز رسانی تجهیزات در راستای افزایش قابلیت های این بخش باید شاهد تغییرات اساسی باشد.

مقیمی در ارتباط با عمر ناوگان جاده ای کشور نیز بیان کرد: متوسط عمر ناوگان جاده ای کشور ۱۹ سال است و این میزان در مقایسه با متوسط جهانی بسیار کهنه و فرسوده است و برای بهبود این وضعیت باید اقدامی اساسی شود.

با عنایت همه موارد مطروحه و اظهارات فعالان و کارشناسان حوزه تجارت به نظر می رسد مجموعه این عوامل ، شرایطی را ایجاد می کند که کشوری پهناور همچون ایران به عنوان یکی از بزرگ ترین دارندگان انرژی، از عرصه رقابت با دیگر کشورها در بسیاری از حوزه های صادرات باز بماند.

به کمّ و کیفِ بازارهای خارجی هستند.

در نقطه مقابل ما کشوری همچون چین را مشاهده می‌کنیم که با دقت نظر به ذائقه بازارهای خارجی، اقدام به تولید محصولاتی می‌کند که هیچ قرابتی با آن ندارد که تولید جانماز، صلوات شمار و…از سوی این کشور و عرضه و روانه شدن آن به بازارهای داخلی ایران از مصادیق و نمونه های آن به شمار می رود.

طرح این موضوع به معنای تلاش تولیدکنندگان داخلی به تولید هر محصول و کالایی که در نقطه مقابل ارزش ها، فرهنگ و معیارهای انسانی ایرانی و اسلامی ایران است، نیست، اما بدون تردید، در طول دهه‌های گذشته با غفلت

و کم توجهی های بسیار، از تولید بسیاری محصولات سود آور که مورد نیاز بازار کشورهای خارجی بوده بازمانده ایم و همین موضوع باعث شده بسیاری از فرصت های تجاری و اقتصادی حوزه صادراتی آن سوی مرزها را از دست دهیم.

لزوم کاهش قیمت تمام شده در تولید محصولات صادراتی

یکی از موارد حائز اهمیت در تولید محصولات و کالاهای صادراتی به قیمت نهایی و تمام شده آن باز می گردد، به واقع در عرصه صادرات و رقابت با کشورهای دیگر، قیمت تجاری از مولفه های تعیین کننده در ربودن گوی سبقت از رقبای تجاری و اقتصادی به شمار می رود.

متاسفانه حوزه صنعتی و تولیدی کشور، در این عرصه آنچنان که باید موفق نبوده وباوجود برخورداری از نیروی کار و نیروی انسانی ارزان قیمت، همچنان تولید بسیاری از محصولات در کشور با هزینه تمام شده بسیاری مواجه است و همین نقیصه بزرگ، عاملی جدی برای بازماندن از بازارهای خارجی و توسعه صادرات محصولات غیرنفتی به شمار می رود.

این نقض بزرگ نه تنها در بخش صادرات، بلکه در حوزه تولید محصولات و اقلام مورد نیاز برای بازارهای داخلی نیز مشاهده می شود، عاملی که زمینه ساز واردات بی رویه بسیاری از محصولات خارجی به بازارهای داخلی شده و زمانی می توان بصورت جدی، مجاری واردات محصولاتی که نمونه مشابه داخلی آن وجود دارد و توان تولید داخلی، از بضاعت تامین آن برخوردار است را مسدود کرد که بتوان هزینه تمام شده برای تولید کالاها و اقلام مورد نیاز را به حداقل ممکن کاهش داد.